

PREDLOG

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore.....saziva, na .....sjednici ..... zasijedanja .....u 2024. godini, dana.....2024. godine, donijela je

ODLUKU O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2025. GODINU

Član 1

Crna Gora (u daljem tekstu: Država) može u 2025. godini, zaključiti kreditni aranžman sa Evropskom unijom koju predstavlja Evropska komisija, u iznosu do 275.000.000,00 eura, za potrebe implementacije Instrumenta Evropske unije za reformu i rast („Reform and Growth Facility for the Western Balkans“).

Država može zaključivati i pojedinačne kreditne aranžmane sa međunarodnim finansijskim institucijama koji proizilaze iz Instrumenta Evropske unije za reformu i rast iz stava 1 ovog člana.

Pored kreditnih zaduženja iz stava 1 i stava 2 ovog člana, u 2025. godini, Država se može zadužiti kod:

- 1) Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe finansiranja V faze Projekta rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima - „Projekat 1000+“, u iznosu do 10.000.000,00 eura;
- 2) Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe Ministarstva pravde, za finansiranje „Projekta izgradnje zatvora u Mojkovcu“, u iznosu do 30.000.000,00 eura;
- 3) Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe dodatnog finansiranja „Projekta izgradnje i rekonstrukcije predškolskih ustanova u Crnoj Gori“, u iznosu do 13.000.000,00 eura;
- 4) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za potrebe finansiranja nastavka izgradnje autoputa Bar-Boljare, dionica Mateševo-Andrijevića i Smokovac-Farmacija (obilaznica oko Podgorice), u iznosu do 200.000.000,00 eura;
- 5) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja „Projekta unapređenja energetske efikasnosti i zelenih/prirodnih rješenja u postojećim predškolskim objektima u Crnoj Gori“, u iznosu do 20.000.000,00 eura;
- 6) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe izgradnje 2,5 km pogranične putne dionice prema Bosni i Hercegovini sa mostom preko rijeke Tare (prethodno SEETO 2b putni pravac), u iznosu do 5.000.000,00 eura;
- 7) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe implementacije ITS sistema na putnoj mreži, u iznosu do 5.000.000,00 eura;
- 8) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropske investicione banke (EIB) za potrebe Željezničke infrastrukture Crne Gore (ŽICG), a za potrebe finansiranja „Projekta modernizacije elektrificirane jednokolosječne pruge na dionici Bar-Golubovci, uključujući klizište Ratac i tunel Sozina“, u iznosu do 113.000.000,00 eura;
- 9) Evropske investicione banke (EIB), za potrebe dodatnog finansiranja projekta „Program unapređenja crnogorskog obrazovanja“, u iznosu do 18.000.000,00 eura;
- 10) Evropske investicione banke (EIB), za potrebe finansiranja izgradnje obrazovnih objekata po prioritetima definisanim kroz "Projekat mapiranja školske infrastrukture“, u iznosu do 20.000.000,00 eura;
- 11) Evropske investicione banke (EIB), za potrebe finansiranja „Projekta unapređenja sistema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u crnogorskim opštinama“, u iznosu do 20.000.000,00 eura;

- 12) Svjetske banke, za potrebe finansiranja „Projekta dekarbonizacije energetskog sektora“, u iznosu do 33.000.000,00 eura;
- 13) Svjetske banke, za potrebe finansiranja „Projekta reforme u oblasti upravljanja otpadom“, u iznosu do 48.500.000,00 eura;
- 14) Svjetske banke za potrebe finansiranja projekta za razvoj sektora poljoprivrede i ribarstva, kao i oblasti bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi, u iznosu do 33.000.000,00 eura;
- 15) Svjetske banke za potrebe finansiranja projekta za razvoj sektora šumarstva u Crnoj Gori, u iznosu do 18.000.000,00 eura.

Država se može u 2025. godini, zadužiti za:

- 1) potrebe finansiranja „Projekta izgradnje i opremanja zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori“, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 110.000.000,00 eura;
- 2) potrebe finansiranja „Projekta izgradnje i opremanja Univerzitetskog kliničkog centra“, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 200.000.000,00 eura;
- 3) potrebe finansiranja „Projekta izgradnje objekta Muzeja savremene umjetnosti, Prirodnjačkog muzeja, Kuće arhitekture i Parka kulture i umjetnosti sa pratećim sadržajima“, i izgradnju i rekonstrukciju drugih objekata kulture, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 42.500.000,00 eura;
- 4) potrebe finansiranja izgradnje Državnog Data centra, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 10.000.000,00 eura;
- 5) potrebe finansiranja nabavke opreme i sredstava za potrebe Vojske Crne Gore, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 75.000.000,00 eura;
- 6) potrebe finansiranja nabavke dva helikoptera za potrebe Vojske Crne Gore, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 50.000.000,00 eura;
- 7) potrebe finansiranja „Projekta razvoja infrastrukture za širokopojasni pristup internetu“, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 30.000.000,00 eura.
- 8) potrebe finansiranja nabavke aviona za potrebe Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 25.000.000,00 eura;

Nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta, u 2025. godini, iznose 1.140.000.000,00 eura.

Za finansiranje nedostajućih sredstava iz stava 5 ovog člana, Država će, u 2025. godini, koristiti depozite i sredstva iz postojećih kreditnih aranžmana zaključenih u ranijem periodu, kao i sredstva iz novog zaduženja.

Država se u 2025. godini može zadužiti u iznosu do 900.000.000,00 eura za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava u 2025. godini, putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama sa ili bez garancije Svjetske banke (Policy Based Guarantee), kroz emisiju državnih zapisa i/ili dužničkih hartija od vrijednosti na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, kao i/ili zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana.

Izuzetno od stava 7 ovog člana, Država se može u 2025. godini zadužiti u iznosu do 500.000.000,00 eura za potrebe refinansiranja duga i stvaranja fiskalne rezerve za 2026. i 2027. godinu, putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama, kroz emisiju državnih zapisa i/ili dužničkih hartija od vrijednosti na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, kao i/ili zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana.

Vlada, u 2025. godini može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata u skladu sa standardizovanim okvirnim ugovorom o finansijskim derivatima koji je uobičajen

u poslovnoj praksi, odnosno na način uobičajen u poslovnoj praksi, radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje auto-puta Bar-Boljare, prioritetna dionica Smokovac-Uvač Mateševo, kao i u vezi sa drugim postojećim i budućim zaključenim kreditnim ugovorima, emitovanim dužničkim hartijama od vrijednosti i/ili izdatim garancijama u skladu sa ovim zakonom i/ili prethodnim godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore.

Vlada može zaključiti aranžmane radi regulisanja prava i obaveza po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja nastalih sukcesijom duga SFRJ, kao i aranžmane u cilju prijevremene otplate duga u vezi sa kreditnim aranžmanima i/ili emitovanim dužničkim hartijama od vrijednosti u skladu sa zakonom.

Transakcije finansiranja izvršavaće se do nivoa njihovog ostvarenja.

Postupak zaduživanja iz st. 1 do 10 ovog člana, sprovodi Vlada na predlog Ministarstva finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz st. 1 do 10 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz st. 1 do 10 ovog člana.

Član 2

Država može u 2025. godini izdati garancije u ukupnom iznosu do 87.500.000,00 eura, i to:

- 1) za kreditni aranžman između Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje DOO i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe druge tranše kreditnog aranžmana, koji je namijenjen za finansiranje "Projekta unapređenja sistema regionalnog vodosnabdijevanja kroz razvojne projekte", u iznosu do 12.000.000,00 eura;
- 2) za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe izgradnje 110 kv dalekovoda Vilusi-Herceg Novi, u iznosu do 18.000.000,00 eura;
- 3) Za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja „Projekta povećanja propusne moći 220 kV dalekovoda“, u iznosu do 15.000.000,00 eura;
- 4) Za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i Francuske razvojne agencije (AFD), za potrebe finansiranja „Projekta rekonstrukcije i proširenja TS 220/110 kV Perućica i nabavke autotransformatora 400/220 kV Pljevlja 2“, u iznosu do 25.000.000,00 eura;
- 5) Za kreditni aranžman između Regionalnog Vodovoda Crnogorsko Primorje DOO i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, za potrebe finansiranja „Projekta unapređenja sistema regionalnog vodosnabdijevanja“, u iznosu do 6.000.000,00 eura;
- 6) Za kreditni aranžman između AD Luka Bar i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, za potrebe finansiranja nabavke dizalice i druge opreme vezane za tu instalaciju, u iznosu do 5.000.000,00 eura.
- 7) Za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore AD Podgorica (ŽPCG) i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, za potrebe finansiranja opravke tri elektromotorna voza proizvođača CAF i dvije elektro lokomotive, u iznosu do 6.500.000,00 miliona eura.

Postupak izdavanja garancija iz stava 1 ovog člana, sprovodi Vlada, na predlog Ministarstva finansija.

Način i uslovi izdavanja garancija za kredite iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Radi obezbjeđivanja likvidnosti budžeta, nezavisno od granice godišnjeg iznosa zaduživanja, Vlada može uzimati kratkoročne pozajmice iz domaćih ili inostranih izvora i/ili vršiti emisiju kratkoročnih hartija od vrijednosti.

Postupak zaduživanja iz stava 1 ovog člana, sprovodi Ministarstvo finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Ukupan dug iz stava 1 ovog člana mora se vratiti do 31. decembra tekuće budžetske godine.

Član 4

Radi produženja roka dospijeca i postizanja uravnoteženog rasporeda otplate državnog duga Vlada može, refinansirati ili reprogramirati kratkoročne pozajmice iz domaćih ili inostranih izvora i kratkoročne hartije od vrijednosti, ako su uzete za finansiranje budžeta u prethodnoj godini.

Postupak refinansiranja ili reprogramiranja iz stava 1 ovog člana, sprovodi Ministarstvo finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Ukupan dug iz stava 1 ovog člana mora ostati na istom ili nižem nivou u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine.

Član 5

Sredstva za vraćanje kredita iz člana 1 st. 1 do 10, člana 3 stav 1 i člana 4 stav 1 ove odluke, obezbijediće se u budžetu prema dinamici otplate utvrđenoj ugovorima, sporazumima ili drugim aktima iz člana 1 stav 13, člana 3 stav 3 i člana 4 stav 3 ove odluke, sa pripadajućim kamatama i drugim predviđenim troškovima kreditiranja.

Član 6

Ugovore, sporazume i druga akta za sprovođenje ove odluke potpisuje ministar finansija.

Član 7

Za sprovođenje ove odluke nadležno je Ministarstvo finansija.

Član 8

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:.....

Podgorica, ...2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

**Predsjednik,
Andrija Mandić**